

NAŠE ZNAČKA: MS_PO 311/2019
Spisový znak: 3. 1.1
Skartační znak: A 10
ZPRACOVALA: Mgr. Soňa Bystroňová
POČET STRAN: 42
DATUM: 2019 – 08 – 22

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání
v Mateřské škole Pohádka, Frýdek-Místek, Třanovského 404

zpracovaný na základě RVP PV vydaného opatřením ministryně školství,
mládeže a tělovýchovy pod č. j. č. j. MSMT-38628/2016 – 1 ze dne 07. 06. 2017

s účinností od 01. 09. 2019

s názvem

„ZA POHÁDKOU DO POHÁDKY“

AKTUALIZACE byla provedena 22. 08. 2018

na základě schválení pedagogickou radou dne 22. 08. 2019

Zpracovala: Mgr. Soňa Bystroňová

ve spolupráci s Bc. Kateřinou Duškovou a Renatou Čadrovou

OBSAH:

♪	Pohádková hymna	3
1.	Identifikační údaje o škole	4
2.	Obecná charakteristika školy	5
3.	Podmínky vzdělávání	5
	3.1 Věcné podmínky	5
	3.2 Životospráva	6
	3.3 Psychosociální podmínky	7
	3.4 Organizace	7
	3.5 Řízení mateřské školy	8
	3.6 Personální a pedagogické zajištění	8
	3.7 Spoluúčast rodičů, zákonných zástupců	10
	3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	11
	3.9 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	12
4.	Organizace vzdělávání	13
	4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd	13
	4.2 Přijímání dětí do MŠ	15
	4.3 Vnitřní režim školy	16
	4.4 Programy doplňující hlavní vzdělávací nabídku	17
	4.5 Individuální vzdělávání	17
5.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	18
	5.1. Filosofie školy a cíl školy	18
	5.2. Formy a metody práce	19
	5.1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	19
	5.2. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
6.	Vzdělávací obsah	21
	6.1. Charakteristika tematických bloků	21
	6.2. Tematické bloky, jejich záměry a výstupy	22
7.	Evaluační systém	42

POHÁDKOVÁ HYMNA

*Hudba a text Pavel Lukášek
(upravila Radka Starůstková)*

1. *Okna jak zrcátka dělají prasátka
sluníčko je zlatý míč
za dveřmi Pohádka pro kluky děvčátka
najdeš tu kouzelný klíč.*

- ℞. Máme se tu všichni rádi
přijďte si za námi hrát
všechny nás dokola rolničkou zavolá
Kašpárek náš kamarád.*

2. *Včelka a Beruška, Pejsek a Kočička,
Zajíček je s Myšičkou,
Motýlek, Žabička, Krteček, Sovička
zpívají s Veveruškou.*

- ℞. Máme se tu všichni rádi
přijďte si za námi hrát
všechny nás dokola rolničkou zavolá
Kašpárek náš kamarád.*

3. *Okna jak zrcátka dělají prasátka
sluníčko má zlatý vlas
tak vklouzni za vrátka dál zve Tě Pohádka
pospíchej je pravý čas.*

1. Identifikační údaje o škole

Název
právnícké osoby: **Mateřská škola Pohádka, Frýdek-Místek, Třanovského 404**

Statutární orgán

právnícké osoby: **Mgr. Soňa Bystroňová – ředitelka**

Identifikátor: **600 133 435**

Adresa: **Třanovského 404, 738 01 Frýdek-Místek**

Kontakt: *telefon:* **595 532 990**
 mobil: **739 088 538**
 e-mail: **mspohadkafm@seznam.cz**
 internet: **www.mspohadkafm.cz**
 dat. schránka: **tjahjku**

Právní forma: **příspěvková organizace** IČ: **60046066**

Zřizovatel: **Statutární město Frýdek-Místek**
 právní forma: obec, IČO 00 296 643
Adresa: **Radniční 1148, 738 22 Frýdek-Místek**

Datum zápisu
do rejstříku: **01. 01. 2005**

Datum zahájení
činnosti: **27. 05. 1996**

Odloučené
pracoviště: **738 01 Frýdek-Místek, Gogolova 239**
 telefon: **595 532 994** *mobil:* **736 535 861**
 e-mail: **pohadka.cadrova@email.cz**

Právnícká osoba vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

1/	Mateřská škola	IZO: 060 046 066
	<i>s kapacitou</i>	286 dětí
2/	Školní jídelna	IZO: 103 020 241
	<i>s kapacitou</i>	335 strážníků

Činnost právnícké osoby zajišťují pracovní úseky:

1/	předškolního vzdělávání	-	pedagogickými pracovníky
2/	provozního zabezpečení mateřské školy	-	provozními pracovníky MŠ
3/	provozního zabezpečení školní jídelny	-	provozními pracovníky ŠJ

2. Obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola je tvořena dvěma objekty, které se nachází v rámci sídlištní výstavby na okraji městské části Frýdek, statutárního města Frýdek-Místek. Jsou lehce dostupné městskou hromadnou dopravou a uspokojují požadavky na umístění dětí k předškolnímu vzdělávání spádově širokému okolí.

Ředitelství mateřské školy se šesti třídami sídlí na adrese ul. Třanovského 404, dalších pět tříd se nachází na odloučeném pracovišti na adrese ul. Gogolova 239. Areál obou škol je tvořen učebními a hospodářskými pavilony, na které bezprostředně navazují rozlehlé školní zahrady.

Provoz v obou těchto zařízeních byl zahájen v rozmezí jednoho školního roku v letech 1982 a 1983 a byl určen především pro děti z hornických rodin. S útlumem těžby uhlí v našem regionu se sociální prostředí obyvatel sídlišť podstatně změnilo a v důsledku toho je skladba dětí docházejících v současné době do naší mateřské školy velice různorodá.

Po dvanácti letech provozu požádala mateřská škola na ul. Třanovského 404 o právní subjektivitu a stala se k 1. lednu 1994 příspěvkovou organizací, která se 1. ledna 2003 rozšířila připojením mateřské školy Frýdek-Místek, Gogolova 239. „Pohádka“ se tak stala jedenácti třídním subjektem s odloučeným pracovištěm.

3. Podmínky vzdělávání

Při sloučení obou mateřských škol do jednoho právního subjektu v roce 2003 jsme konstatovali velice podobné programové zaměření škol, jejich provoz i organizaci a tudíž i téměř shodné podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání. Proto popisujeme na základě analýzy oba objekty mateřské školy současně.

3.1. Věcné podmínky

- ❖ Budovy mateřské školy jsou dvoupodlažní s dostatečně velkými a pro všechny činnosti zde realizované vyhovujícími prostorami. Technický stav budov obou mateřských škol je v současné době na dobré úrovni a to zejména po celkové revitalizaci.
- ❖ Zdravotně hygienické zařízení, vybavení pro odpočinek dětí i tělocvičné nářadí je zdravotně nezávadné, bezpečné, odpovídající počtu dětí a jsou pravidelně kontrolovány.
- ❖ Hračky, pomůcky, náčiní i materiály ve třídách jsou průběžně doplňovány a obměňovány. Umístění hraček i pomůcek je pro děti přehledné a dostupné. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání.
- ❖ Výtvary dětí jsou zveřejňovány ve třídách a šatnách tříd a tvoří výzdobu obou objektů, kde je mohou zhlédnout i rodiče a návštěvníci školy.
- ❖ Na budovy mateřské školy bezprostředně navazují zahrady s dětskými hřišti. Tato jsou vybavena pískovišti společnými vždy pro děti jednoho učebního pavilonu.

Zahrada je místem, kde jsou především programovou náplní a drobným sportovním náčiním, hračkami a pomůckami umožňovány rozmanité hrové, pohybové, výtvarné, tvořivé i ekologické aktivity dětí.

K těmto účelům slouží především nově instalované hrací prvky a multifunkční plochy s bezpečnými povrchy dětských hřišť.

- ❖ Všechny vnitřní prostory mateřské školy splňují v současné době bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Dokončena je rekonstrukce osvětlení ve všech třídách, v mateřské škole Třanovského jsou dokončeny podlahové krytiny, mateřské škole Gogolova se postupně obnovují, topná tělesa byla opatřena novými estetickými kryty. V mateřské škole Třanovského byla dokončena rekonstrukce elektroinstalace, pracoviště Gogolovou obnova rozvodů elektroinstalace ještě čeká. Obě kuchyně školní jídelny, jsou po celkové rekonstrukci a splňují požadavky platných předpisů.

Závěr:

Věcné (materiální) podmínky v naší mateřské škole budou plně vyhovující, jestliže dojde k realizaci všech naplánovaných investičních akcí financovaných zřízovatelem i prostředky z dotací evropských fondů.

3.2. Životospráva

- ❖ Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici dostatek tekutin - slazené i neslazené, mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly, děti nejsou do jídla nuceny.
- ❖ Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.
- ❖ Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činnosti je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.
- ❖ Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru školy.
- ❖ V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku, relaxace a odpočinku jednotlivých dětí.
- ❖ Pedagogové i všichni ostatní pracovníci školy poskytují dětem svým vystupováním a jednáním přirozený vzor, chovají se podle zásad zdravého životního stylu, chápou, že zdraví není jen nepřítomnost nemoci, ale je to subjektivní pocit pohody, souladu a harmonie.

Závěr:

Životospráva dětí v naší mateřské škole je vyhovující.

3.3. Psychosociální podmínky

Motto práce všech zaměstnanců naší mateřské školy:

„Umožnit dětem prožít v atmosféře klidu, radosti, porozumění, zdraví a pohody, v sounáležitosti s rodinnou výchovou aktivní a šťastné dětství bohaté především na kladné citové prožitky“.

Přijetím tohoto motto všemi zaměstnanci plní naše „Pohádka“ jednu z mnoha psychosociálních podmínek, mezi které dále patří:

- umožnění adaptačního procesu nově přichozím dětem;
- respektování a uspokojování osobních potřeb dětí i jejich individuálních schopností;
- vytváření vztahů mezi pedagogem a dítětem na základě rovnosti a partnerství, s poskytnutím pocitu jistoty - třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou rády;
- uznávání rovnocenného postavení všech dětí, jejich volnosti a osobní svobody v rámci nutnosti dodržování potřebného řádu;
- podpora dětí v samostatných pokusech, jejich dostatečné a pozitivní hodnocení;
- vytváření neformálních vztahů mezi dětmi ve třídě, jejich ovlivňování prosociálním směrem (prevence šikany);
- seznamování s jasnými pravidly chování ve skupině, směřující k tvorbě kolektivu kamarádů se vzájemnou tolerancí, ohleduplností, pomoci a podpory.

Závěr:

Psychosociální podmínky v naší mateřské škole budou pro vzdělávání dětí plně vyhovující v případě, že se třídy při působení dvou pedagogů se 100% pracovním úvazkem.

3.4. Organizace

- ❖ Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a aktuální dění.
- ❖ Do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- ❖ V denním programu je vyvážený poměr spontánních a řízených činností, děti mají dostatek času i prostoru, aby hru mohly dokončit nebo v ní pokračovat.
- ❖ Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.
- ❖ Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- ❖ Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, při potřebě mají možnost uchýlit se do klidného koutku, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně.

Závěr:

Organizační zajištění chodu mateřské školy je plně vyhovující.

3.5. Řízení mateřské školy

- ❖ Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.
- ❖ Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- ❖ Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor.
- ❖ Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- ❖ Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.
- ❖ Ředitelka vypracovává na základě podnětů pedagogické rady a ve spolupráci s vedením úseku předškolního vzdělávání školní vzdělávací program.
- ❖ Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi státní správy a samosprávy, nejbližší základní školou a odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Závěr:

Řízení mateřské školy je plně vyhovující.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

3.6.1 Úsek předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole zajišťuje na pozici učitelky 23 pedagogických pracovníků s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, včetně ředitelky školy a jejich zástupkyň. Na základě doporučení poradenských zařízení jsou pak přijímáni asistenti pedagoga pro práci s dětmi se speciálně vzdělávacími potřebami. Tři pedagogické pracovníce mají odborné vzdělání z oblasti speciální pedagogiky a tvoří tzv. Tým speciálních pedagogů, jehož činnost je zaměřena na úpravu podmínek ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Celý tento kolektiv tvořící pedagogickou radu mateřské školy se přirozeně obměňuje.

Jednotlivé učitelky projevují zájem o svůj další odborný růst, soustavně se vzdělávají.

Úsek předškolního vzdělávání posilují školní asistenti, kteří jsou financováni z dotace projektu „Personální podpora“ Šablony II. poskytnuté MŠMT a EU.

Personální a pedagogické podmínky jsou zajišťovány těmito aspekty:

- pedagogický tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel;
- ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů;
- rozvrh přímé pedagogické činnosti je stanoven tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče, je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin;
- pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem.

Práva a povinnosti pedagogů:

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo:

- na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany dětí nebo zákonných zástupců dětí a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole;
- na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací činnosti;
- na vyjadřování svého názoru, zvažování názoru spolupracovníků;
- na správné a včasné informace, vytváření i využívání informačního systému školy.

Pedagogičtí pracovníci mají povinnost:

- vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání;
- chránit a respektovat práva dítěte;
- chránit bezpečí a zdraví dítěte a předcházet všem formám rizikového chování ve škole;
- zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku;
- poskytovat zákonným zástupcům dítěte informace spojené s výchovou a vzděláváním;
- provádět pedagogickou diagnostiku a zpracovávat portfolio dítěte, poskytovat poradenskou činnost;
- znát a respektovat základní školní dokumenty;
- znát a v praxi uskutečňovat myšlenky materiálů ŠVP, podílet se na jeho tvorbě a realizaci;
- užívat metody efektivní komunikace.

3.6.2. Úsek provozního zabezpečení

Provoz mateřské školy zajišťují dle organizačního řádu školy dva pracovní úseky.

- ❖ Úsek provozního zabezpečení **mateřské školy** chod obou pracovišť a tvoří jej 11 provozních pracovníků ve funkcích: hospodářka, administrativní pracovník, školnice, uklízečky, pradelny a údržbáři.
- ❖ Úsek provozního zabezpečení **školní jídelny** chod obou kuchyní a tvoří jej 7 obchodně provozních pracovníků ve funkcích: vedoucí školní jídelny, provozní školního stravování, hlavní kuchařky a kuchařky.

Práva a povinnosti provozních pracovníků:

- podílet se na tvorbě a realizaci ŠVP v mezích jejich pracovních činností;
- spolupracovat s učitelkami pro naplnění cílů ŠVP a vytvoření bezpečného prostředí;
- vyjadřovat svůj názor, zvažovat názory spolupracovníků;
- podílet se na řízení školy, být vždy správně a včas informován, vytvářet i využívat informační systém školy;
- znát a respektovat základní školní dokumenty;
- užívat metody efektivní komunikace;
- pečlivě a kvalitně provádět svěřené úkoly;
- seznamovat se s novými pracovními technologiemi, uplatňovat tyto poznatky ve své práci.

Závěr:

Personální a pedagogické zajištění je v současné době plně vyhovující.

3.7. Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodinou je jednou s oblastí, kterou naše mateřská škola ve svém působení preferuje - otevření se rodině jako partnerovi, umožnění spolurozhodování ve věcech týkajících se péče o děti a jejich vzdělávání.

Mateřská škola nabízí různé možnosti spoluúčasti rodičů na dění v ní a různé formy spolupráce. Mezi ně patří především:

- ❖ Vytváření příležitostí k pěkným společným prožitkům rodičů a dětí organizováním vhodných akcí v průběhu celého roku jako např. drakiáda, vánoční besídka, maškarní karneval, výstava dětských prací, besídka pro maminky, zahradní slavnost, pasování školáku, rozloučení se školním rokem.
- ❖ Tvořivá odpoledne – hry s přírodním materiálem, pečení perníčků, výroba adventních věnců, malování vajíček atd.
- ❖ Přednášky a besedy pro rodiče vedené odborníky, zaměřené na určitou problematiku
- ❖ Setkání rodičů s vedením školy a jednotlivých tříd formou:
 - a) zahajovací schůzky rodičů k novému školnímu roku – informace o všem, co se v mateřské škole děje,
 - b) pololetní schůzky rodičů – informace o prospívání dětí i o jejich individuálních pokrocích v rozvoji i učení,
 - c) informativní schůzky rodičů nově přijatých dětí,
 - d) individuálních pohovorů a průběžné konzultace dle potřeb rodičů s pedagogickými pracovníci za účelem stanovení společného postupu při výchově a vzdělávání jejich dětí.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Práva a povinnosti rodičů:

- ❖ Respektovat školní řád mateřské školy.
- ❖ Respektovat pravidla chování a pravidla soužití, které ve škole platí.
- ❖ Využívat informační systém školy (Škola na dlani, www.mspohadkafm.cz)
- ❖ Využít systém adaptace dítěte na docházku do MŠ – hravá odpoledne.
- ❖ Zapojit se do života školy a využívat nabídek pro společné činnosti.
- ❖ Spolupracovat s pedagogy, konzultovat s nimi výchovné cíle, rozvoj dítěte a jeho další postupy ve vzdělávání.
- ❖ Řídit se závaznými dokumenty školy, se kterými byli seznámeni.
- ❖ Informovat mateřskou školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

Závěr:

Spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání je optimální.

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Mateřská škola má vytvořeny podmínky pro vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními, která stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

3.8.1 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- ❖ Byl vytvořen tým pracovníků zabývajících se vzděláváním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Působí v něm učitelky naší mateřské školy s odborným vzděláním v oblasti speciální pedagogiky a asistenti pedagoga. Jejich činnost je zaměřena na nastavení podmínek ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- ❖ Učitelka ve třídě společně se speciálním pedagogem v případě potřeby sestavuje plán pedagogické podpory jako 1. stupně podpůrných opatření, který nejpozději do třech měsíců vyhodnotí a na základě něj zajistí další postup.
- ❖ Ve spolupráci se školským poradenským zařízením realizujeme nastavená podpůrná opatření při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami např. zpracování

individuálního vzdělávacího plánu, úprava organizace vzdělávání s podporou asistenta pedagoga, pořízení a využívání kompenzačních pomůcek.

- ❖ Uplatňujeme individuální přístup a diferenciaci při plánování a organizování činností, včetně určování obsahu, metod i forem vzdělávání.
- ❖ Úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, se školskými poradenskými zařízeními i s odborníky mimo oblast školství.
- ❖ V rámci integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách zajišťujeme optimální naplněnost těchto tříd v souladu s právními předpisy.

3.8.2 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytvořila podmínky i pro vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných s příznými podpůrnými opatřeními, které stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

- ❖ Nadaným dětem bude sestaven plán pedagogické podpory jako 1. stupně podpůrných opatření, který bude nejpozději do třech měsíců vyhodnocen a na základě něj bude zajištěn další postup.
- ❖ Dítěti v povinném předškolním vzdělávání můžeme doporučit jeho předčasný nástup ke školní docházce.
- ❖ Umožníme dětem pracovat rychlejším tempem, na těžších a specifických úkolech, s menším procvičováním, opakováním a obohatíme jim vzdělávací obsah.
- ❖ Podpoříme jejich kreativní myšlení.
- ❖ Dítěti umožníme využívat řadu speciálních pomůcek a her rozvíjející specifické dovednosti.
- ❖ Poskytneme dětem možnost účastnit se řady soutěží a přehlídek – recitačních, pěveckých, výtvarných, pohybových a šachových.

3.9. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let máme nastaveny podmínky týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, materiálních a personálních požadavků v souladu s platnými právními předpisy.

- ❖ Mateřská škola zajišťuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

- ❖ Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- ❖ Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- ❖ Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- ❖ Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- ❖ Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- ❖ Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- ❖ Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- ❖ Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- ❖ Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- ❖ Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- ❖ V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
- ❖ Ve třídě, kde jsou přítomné dvouleté děti, pracuje společně s pedagogy i chůva.

4. Organizace vzdělávání

4.1. Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

4.1.1 Třídy školy

Předškolní vzdělávání se v naší mateřské škole realizuje v tomto školním roce 11 věkově smíšených třídách. Pohádka je otevřena ověřování různých modelů v organizaci, reagujících především na potřeby dětí a požadavky zákonných zástupců. Vytvoření věkově smíšených třídních kolektivů umožňuje i snadnější začleňování dětí do tříd v průběhu školního roku.

Třídy mateřské školy naplňujeme do počtu 26 dětí v souladu s povolením výjimky z nejvyššího počtu dětí ve třídě mateřské školy Radou města Frýdku-Místku.

S účinností od 01. 09. 2016 otevřela mateřská škola provoz třídy firemní mateřské školy a to v pracovních dnech od pondělí do pátku vždy od 5:30 do 16:00 hodin pro vzdělávání dětí zdravotnických zaměstnanců Nemocnice ve Frýdku-Místku. Na žádost zákonného zástupce dítěte, známou 1 týden dopředu, bude provoz realizován do 18:30 hodin.

Dvanáct hodin provozu této třídy probíhá v souladu s § 1 odst. 3 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, v platném znění, v hlavní činnosti v režimu celodenního provozu mateřské školy, jedna hodina v režimu doplňkové činnosti.

Pracoviště: Frýdek-Místek, Třanovského 404

T – I		VČELKA	S kapacitou třídy: 26 dětí
T – II		BERUŠKA	S kapacitou třídy: 26 dětí
T – III		KOČIČKA	S kapacitou třídy: 26 dětí
T – IV		PEJSEK	S kapacitou třídy: 26 dětí
T – V		ZAJÍČEK	S kapacitou třídy: 26 dětí
T – VI		MYŠKA	S kapacitou třídy: 26 dětí

Pracoviště: Frýdek-Místek, Gogolova 239

G – I		MOTÝLEK	S kapacitou třídy: 25 dětí (třída s integrovanými dětmi se SVP)
G – II		ŽABKA	S kapacitou třídy: 26 dětí
G – III		SOVIČKA	S kapacitou třídy: 26 dětí
G – IV		KRTEČEK	S kapacitou třídy: 26 dětí
G – V		VEVERKA	S kapacitou třídy: 26 dětí

4.1.2. Programy tříd

Pedagogové jednotlivých tříd si na začátku roku tvoří třídní vzdělávací programy, které vycházejí ze školního vzdělávacího programu. Ten si v průběhu roku doplňují, rozšiřují a přizpůsobují dětem. Třídní vzdělávací programy jsou vždy motivovány pohádkou, pohádkovým příběhem nebo pohádkovou postavou. Každý tematický blok má určitý záměr a obsahují cíle, kterých chtějí pedagogové ve vzdělávání dosáhnout.

Program si každá třída tvoří sama. Pedagogové připravují pro děti řadu zajímavých aktivit nejen v mateřské škole, ale i mimo ni. Program tak bývá pestrý a zábavný.

4.2. Přijímání dětí do mateřské školy

Děti jsou do naší mateřské školy přijímány v souladu s vnitřní směrnicí pro stanovení kritérií pro přijímání dětí. Ustanovení této směrnice vymezuje kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v naší mateřské škole v souladu se zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, především v době, kdy počet přihlášených dětí překročí stanovenou kapacitu dětí v mateřské škole.

- ❖ Kapacita školy je v souladu s § 2, odst. 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a na základě výjimky z počtu dětí schválené zřizovatelem stanovena ve výši 308 dětí. Vedení školy snížilo tento počet dětí tak od dvě děti na třídu.
- ❖ Mateřská škola Pohádka přijímá děti zpravidla ve věku 3 – 6 let, nejdříve však od dvou let. Děti starší 6 let, pokud jim byl na základě rozhodnutí ředitelství základní školy povolen odklad školní docházky. Tuto skutečnost zákonní zástupci dětí dokladují.
- ❖ Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání s účinností od 01. 09. 2017 povinné.
- ❖ Žádosti o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání se v naší mateřské škole podávají:
 - a) pro nový školní rok v termínu vyhlášeném ředitelkou školy po schválení zřizovatelem
 - b) v průběhu školního roku dle potřeb zákonných zástupců.
- ❖ Příjem dětí zapsaných během školního roku probíhá na základě pořadníku a je možný jen, je-li to z kapacitních důvodů možné.
- ❖ Mateřská škola je v omezené formě otevřena i integraci dětí s odpovídajícím personálním i prostorovým zajištěním školy pro tyto účely.
- ❖ Pro rodiče dětí přijatých k docházce do Mateřské školy Pohádka k novému školnímu roku je každoročně v měsíci červnu po ukončení jednotného zápisu pořádána schůzka poskytující informace o programu a provozu mateřské školy. Při příjmu dítěte v průběhu školního roku jsou tyto informace podány ve zkrácené podobě individuálním pohovorem.
- ❖ Docházka dítěte do Mateřské školy Pohádka je ukončena jeho nástupem do základní školy. Předčasně je možno ukončit docházku dítěte rozhodnutím jeho zákonných

zástupců nebo rozhodnutím ředitelky školy v případě, že dochází zákonnými zástupci dítěte k opakovanému porušování školního řádu.

4.2.1 Přijímání dětí v MŠ Pohádka – základní pravidla

- ❖ Podmínkou přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je potvrzení pediatra dítěte, o podrobení se stanoveným pravidelným očkováním, v souladu s § 34 odst. 5 zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), výjimkou jsou děti s povinnou školní docházkou.
- ❖ Při zařazování dětí do jednotlivých tříd mateřská škola zohledňuje sourozenecké vazby, přání rodičů, přítomnost chůvy či asistenta pedagoga ve třídě apod.
- ❖ Kritéria přijímání dětí jsou obsažena ve vnitřní směrnici mateřské školy a v aktuálním období (duben – květen) zveřejněna na našich webových stránkách.

4.3 Vnitřní režim školy

4.3.1 Uspořádání dne v mateřské škole respektující požadavek na správnou životosprávu

od 06:00 hod. s c h á z e n í dětí
 od 08:00 hod. podávání svačiny
 od 09:30 hod. pobyt dětí venku
 od 11:30 hod. podávání obědu
 od 12:00 hod. spánek a odpočinek dětí
 od 14:15 hod. podávání svačiny
 do 16:30 hod. r o z c h á z e n í dětí

4.3.2. Uspořádání dne v mateřské škole dle činnosti dětí

od 06:00 do 09:30	Ranní blok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spontánní hrové a pohybové aktivity dětí ▪ řízená individuální a skupinová práce s dětmi
od 09:30 do 11:30	Dopolední blok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hrové a pohybové aktivity při pobytu dětí venku
od 12:00 do 14:00	Odpolední blok I	<ul style="list-style-type: none"> ▪ klidové hry a relaxační činnosti v rámci poledního odpočinku ▪ individuální práce s dětmi
od 14:00 do 16:30	Odpolední blok II	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spontánní hrové a pohybové aktivity ▪ doplňkové programy

4.4 Programy doplňující hlavní vzdělávací nabídku

4.4.1 Zájmové aktivity

V odpoledních hodinách umožňuje mateřská škola dětem zapojit se do činnosti nadstandartních placených aktivit:

- **Angličtina pro nejmenší** – seznamuje děti hravou formou se základy cizího jazyka.
- **Šachový kroužek** – rozvíjí u dětí prostorovou orientaci, předmatematické schopnosti, schopnost soustředěnosti.
- **Taneční kroužek** – seznamuje děti s tanečními pohyby, rytmem hudby a pohybovými dovednostmi.
- **Jóga pro nejmenší** - zábavnou formou rozvíjí koordinaci pohybů a motoriku, přispívá ke správnému držení těla. Učí děti relaxovat, správně dýchat, rozvíjí cit pro rytmus.

Tyto zájmové činnosti probíhají na určených třídách a při jejich vedení využívá mateřská škola externích pracovníků z Schäfer School, ze střediska volného času Klíč, TJ Sokol – Funky Beat a lektorku jógy.

4.4.2 Aktivity ve spolupráci s jinými organizacemi

Kromě programů doplňujících hlavní vzdělávací nabídku nabízí mateřská škola i další aktivity ve spolupráci s jinými organizacemi.

- ✓ plavecký výcvik ve spolupráci s plaveckými školami,
- ✓ lyžařský výcvik ve spolupráci s lyžařskými školami,
- ✓ literárně vzdělávací programy ve spolupráci s městskou knihovnou,
- ✓ besedy s městskou policií, hasiči, nemocnici FM, policii ČR,
- ✓ koncerty, výstavy, filmová a divadelní představení,
- ✓ specifické vzdělávací programy – muzikoterapie, pokusy a experimenty aj.,
- ✓ spolupráce s PPP a SPC,
- ✓ spolupráce s Hospicem, Domovem seniorů,
- ✓ spolupráce s divadlem Čtyřlístek, Faunaparkem
- ✓ spolupráce se Základní školou národního umělce Petra Bezruče,
- ✓ projekty a akce ve spolupráci s Technickými službami,
- ✓ s magistrátem města Frýdek-Místek.

4.5 Individuální vzdělávání

Jednou z možných forem vzdělávání dětí s povinnou předškolní docházkou je individuální vzdělávání. Zájem o tento způsob plnění povinného předškolního vzdělávání musí rodič ohlásit písemně ředitelce MŠ. Zákonný zástupce obdrží oblasti z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ve kterých by měl své dítě rozvíjet.

Mateřská škola ověřuje, jak si dítě osvojuje očekávané výstupy prostřednictvím programu „Maminko a tatínku, podívejte se, co už dokážu“. Tento program bude realizován

v měsíci listopadu, prosince. Jestliže se zákonný zástupce s dítětem k ověření v dané termíny nedostaví, individuální vzdělávání se ukončí a dítě musí neprodleně zahájit docházku do MŠ.

Výdaje, které vzniknou při individuálním vzdělávání (např. nákup didaktických her a pomůcek) hradí zákonný zástupce. Pokud se jedná o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které ke svému vzdělávání potřebuje podpůrná opatření spočívající v kompenzačních pomůckách, hradí pořízení těchto pomůcek stát.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Filosofie a cíl školy

Školní vzdělávací program vychází ze světa pohádek pro nejmenší jako motivace předškolního vzdělávání. Tento program směřuje k rozvíjení samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy a klade základy celoživotního vzdělávání všech dětí podle jejich individuálních možností, zájmů a potřeb.

Je postaven na těchto základních principech:

- ❖ Chápat dítě jako individualitu, svébytnou a kompetentní osobnost se svými právy a potřebami danými úrovní vývoje, věkem, vnitřní osobitostí i jeho sociální situací a takto v ní probouzet aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, i ukázat, co všechno umí, zvládne a dokáže.
- ❖ Vycházet ze hry jako hlavní činnosti předškolního dítěte, ve které se bezpečně a efektivně učí, získává nové zkušenosti.

Využívat spontánní zvědavosti dítěte, potřeby poznávání a snahy dosáhnout úspěchu k získání především prožitků a zkušeností, dovedností, návyků, poznatků a postojů.

S cílem:

- ❖ Optimálním denním režimem, dostatečností volného pohybu, kompenzačním cvičením a zdravou výživou vést k ochraňování a posilování organismu dítěte.
- ❖ Sociálním klimatem směřovat k vytváření dobrých mezilidských vztahů, rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat a žít ve společenství ostatních lidí.
- ❖ Pozitivním oceňováním a povzbuzováním každého dítěte vést k získání sebedůvěry a sebeúcty, zdravého sebevědomí.
- ❖ V přímém styku s přírodou utvářet citlivý vztah k životnímu prostředí, poznávat, že člověk je neoddelitelnou součástí přírody.
- ❖ Zpěvem, kresbou, malováním, recitací a pohádkou, hudbou a pohybem rozvíjet estetické cítění dětí, kreativní schopnosti, představivost a fantazii.
- ❖ Využíváním vhodných aktivit nacvičovat bezpečné chování dětí v situacích, které mohou jejich zdraví a život ohrožovat.

5.2. *Formy a metody práce*

Pedagogové všech tříd naší školy uplatňují ve svém působení stejné metody a formy práce, v kterých převažují:

- k naplňování rámcových cílů
metody zaměřené ke všemu, co se v mateřské škole děje,
- k naplňování dílčích cílů
metody založené na prožitku, vzoru, hře, pohybu, manipulaci a experimentu, tvoření, fantazii a myšlenkových operacích,
- k naplňování záměrů učitelky
konkrétní postupy k navození konkrétních situací.

Předškolní vzdělávání se ve všech třídách uskutečňuje formou vyvážených spontánních a řízených aktivit dle potřeb a možností konkrétní skupiny. Specifickou formou je didakticky cílená činnost (přímo či nepřímo řízená), v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. To je založeno na aktivní účasti dětí omezující přijímání hotových poznatků, na využívání smyslového vnímání, prožitku a zkušenosti dítěte, jako celistvé integrované, kooperativní a situační učení hrou a tvořivostí. Realizuje se ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, formou individuálních a skupinových činností doplněných činnostmi frontálními, s dostatečným prostorem pro volnou hru, relaxaci a odpočinkové činnosti.

5.3. *Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, děti nadaných a mimořádně nadaných*

Za dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je dle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění považováno dítě se:

- zdravotním postižením (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování).
- zdravotním znevýhodněním (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zvýhodnění ve vzdělávání).
- sociální znevýhodnění (rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými vlivy, nařízená ústavní výchova, postavení azyllanta a účastníka řízení o udělení azylu na území ČR).

Za nadané dítě se považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo uměleckých dovednostech.

Podpurná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a pro děti nadané jsou realizována podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně pedagogické podpory. Děti jsou zařazeny v běžných třídách a vzdělávací obsah se přizpůsobuje možnostem a předpokladům dítěte s přiznanými podpurnými opatřeními v rámci plánu pedagogické podpory nebo individuálního vzdělávacího plánu.

5.3.1. Tvorba, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

První stupeň podpůrných opatření si tvoří naše mateřská škola zpracováním plánu pedagogické podpory a to v případě, že dítě má při vzdělávání určité obtíže nebo naopak převyšuje úroveň svých vrstevníků v jedné nebo více oblastech rozumových, pohybových, sociálních nebo manuálních dovednostech, že je třeba změnit organizační podmínky, obsah či metody vzdělávání. V naší mateřské škole se na plánu pedagogické podpory podílí učitel ve spolupráci se zákonným zástupcem dítěte a týmem speciálních pedagogů – učitelů. Plán pedagogické podpory se vypracovává písemně a nejpozději do 3 měsíců se vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k stanoveným cílům. Pokud se tak nestane, obrací se mateřská škola na školské poradenské zařízení.

5.3.2. Tvorba, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z jeho obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Individuální vzdělávací plán vyhotovuje učitel ve spolupráci se zákonným zástupcem dítěte a týmem speciálních pedagogů - učitelů na základě podpůrných opatření 2. až 5. stupně přiznaných školským poradenským zařízením. Individuální vzdělávací plán se vypracovává písemně a obsahuje údaje o druhu a stupni poskytovaných podpůrných opatřeních, identifikační údaje dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časové a obsahové rozvržení vzdělávání, úpravy metod a forem výuky a hodnocení dítěte. Před vyhotovením individuálního vzdělávacího plánu je třeba získat informovaný písemný souhlas zákonného zástupce. Hodnocení dítěte bude s v souladu se stanovenými cíli tohoto plánu.

5.4. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat i pro děti od dvou let věku. Tyto děti však mají svá specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Rámcové cíle i záměry, které jsou obsaženy v rámcovém programu pro předškolní vzdělávání, jsou vhodné i pro děti od dvou do tří let, přesto si uvědomujeme specifika tohoto věku a vzdělávání přizpůsobujeme vývojové úrovni dítěte.

Vycházíme z toho, že dvouleté děti se nejvíce naučí nápodobou, určité činnosti opakujeme tak dlouho, až si je dítě podvědomě osvojí. Jako prostředek ke vzdělávání využíváme hru, situační učení a vlastní prožitky. Činnosti často střídáme a přizpůsobujeme. Trénujeme návyky a praktické dovednosti. Dětem mladším tří let ponecháváme co největší prostor pro volnou hru, pohybové aktivity, experimentování, objevování a navazování vztahů s ostatními dětmi.

6. *Vzdělávací obsah*

Vzdělávací obsah v podobě integrovaných bloků činnosti se prolíná ve všech pěti vzdělávacích oblastech daných RVP PV. Jejich součástí je vytyčení vzdělávacích záměrů učitelky respektujících složení dětí dané třídy dle jejich věku, možností, potřeb a zájmů a naplnění očekávaných kompetencí dítěte.

Vzdělávací obsah je přizpůsoben dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, dětem nadaným i dětem mladším tří let.

6.1. *Charakteristika tematických bloků*

Integrované tematické bloky jsou nastavené tak, aby nebyly svazující, ale i přesto tvořily jednotný celek z kterého by pedagogové na jednotlivých třídách vycházely.

Název školního vzdělávacího programu Mateřské školy Pohádka, Frýdek-Místek, Třanovského 404 je dostatečně vypovídající, jmenuje se:

„Za pohádkou do Pohádky“.

Prostřednictvím pohádek, pohádkových příběhů a pohádkových bytostí se děti během celého školního roku budou seznamovat s jednotlivými bloky a pomohou nám naplňovat vzdělávací záměry jednotlivých témat.

Proč pohádka?

Právě ona nám může pomoci naplňovat vzdělávací rámcové i dílčí cíle a záměry předškolního vzdělávání. Vyhovuje věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí. Práce s pohádkou nabízí spoustu činností, které dítě předškolního věku obohacují.

Čtení pohádek, vyprávění, poslouchání nebo i jejich společné sledování se stává nejen důvěrnou chvilkou, oázou klidu, bezpečí a vzájemné blízkosti, ale i možností, jak vysvětlit dětem, co je dobré a co zlé, co se dělat má a smí, co se zase nemá a nesmí – a za co přijde odměna a za co trest. Pohádka nám poskytuje i možnost učit děti vciťovat se do druhých, pomáhat slabším a potřebným, bojovat za pravdu, nepodvádět, nezrazovat, nechtít mít všechno hned. Většinou díky pohádkovému příběhu dokáže dítě pochopit sám život, setkat se s lidskými vlastnostmi, charaktery. Láska, kamarádství, poslušnost, moudrost, vztah k přírodě, ale i hloupost, zvědavost, lež, závist a zloba jsou v pohádkách jednoznačně určeny a dětem předloženy formou, která je srozumitelná, konkrétní a názorná.

Pohádkou můžeme uvádět děti do světa fantazie, rozvíjet výtvarnými, hudebními a dramatickými činnostmi jejich kreativitu a představivost, vést je k myšlení mimo zaběhnuté rámce, rozšiřovat jejich slovní zásobu i okruh poznatků o blízkém i vzdálenějším okolním světě. Pohádka se může objevit i jako motivace pohybových her a činností a pomáhat nám rozvíjet pohybové dovednosti a tělesnou zdatnost dětí. Poznáváním pohádek z různých koutů světa si děti vytvářejí i povědomí o existenci ostatních kultur a národností.

Jsme přesvědčeni, že pohádka funguje jako „pilulka šťastného dětství“ a těch chceme našim dětem dopřát co nejvíc.

6.2. Tematické bloky, jejich záměry a výstupy

Tematické bloky jsou nazvány v návaznosti na školní vzdělávací program „Za pohádkou do Pohádky.“ V každé pohádce je třeba dostatečné množství trpělivosti. A abychom našli správnou cestu, pomáhat ostatním vždy přináší užitek a radost a na závěr každé pohádky pravda vždy vyjde najevo – podobně to je i v životě...

„Hraji si“

*„Kdo si hraje, šťastně žije
v pestrém světě fantazie
– v říši divů bez hranic –
a směje se z plných plic.“*

Pohádka to je kouzelný svět, ve kterém ožívá vše kolem nás. Ponořme se s dětmi do čarovného světa fantazie a probuďme v nich touhu po snění. Vždyť pohádka nás v dětství provází na každém kroku a jejímu obsahu mnohdy podlehne i dospělý.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím četby a vyprávění pohádek zavést děti do světa fantazie, který se prolíná s opravdovým skutečným světem. Rozvíjet u dětí představivost, tvořivé myšlení a tvůrčí sebevyjádření. Rovněž posilovat zvědavost, zájem a radost z objevování.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí (T)
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (T)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) (P)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (P)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) (P)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (P)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (D)
- rozvoj kooperativních dovedností (D)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (S)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (S)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (S)
- rozvoj společenského i estetického vkusu (S)

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (SV)
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (SV)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (SV)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (SV)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (SV)

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) (T)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) (T)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) (T)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami (T)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách (P)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) (P)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat (P)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat (P)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ (P)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim (P)
- rozhodovat o svých činnostech (P)
- zorganizovat hru (P)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (D)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (D)
- spolupracovat s ostatními (D)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla (D)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. (D)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé (S)

- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody (S)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) (S)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově (S)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. (S)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) (S)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) (S)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) (SV)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) (SV)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole (SV)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně (SV)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) (SV)

„Máme se rádi“

*„Ať se děje, co se děje,
my se máme rádi,
Lásku si vždy předáváme,
my jsme kamarádi“*

Kamarád je v každé pohádce ta nejdůležitější postava. Třeba pejsek a kočička....co ti dva spolu zažili a jak pořád se mají rádi. Nebo Krteček a jeho kamarádi. Vzpomínáte, jak myšce odnesla voda domeček? Všichni kamarádi myšku zachránili. Společně zažívat dobrodružství, umět táhnout za jeden provaz a podržet druhého, když je mu smutno – to je to pravé kamarádství.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím pohádkových postav vést děti k poznávání důležitosti vztahů mezi sebou. Vést děti k vzájemné komunikaci, toleranci, bezpečnému chování a utváření společné pohody ve svém sociálním prostředí. Objevovat svět živé a neživé přírody.

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla (T)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě (T)
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (T)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) (P)
- získání relativní citové samostatnosti (P)
- rozvoj schopnosti sebeovládání (P)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat (P)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání (P)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (D)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (D)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) (D)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (D)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (D)
- rozvoj kooperativních dovedností (D)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (D)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (S)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (S)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (S)
- vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (S)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (SV)
- poznávání jiných kultur (SV)
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (SV)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (SV)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (SV)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (SV)

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou (T)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem (T)

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem (T)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých (T)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) (T)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách (P)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) (P)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat (P)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) (P)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (P)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování (P)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) (P)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti (P)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí (P)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) (P)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem (P)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho (D)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (D)
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná (D)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je (D)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené (D)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (D)
- spolupracovat s ostatními (D)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. (D)

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) (D)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. (D)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) (D)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) (S)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat (S)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) (S)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí (S)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) (S)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) (S)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte (SV)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) (SV)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí (SV)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole (SV)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí (SV)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně (SV)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) (SV)

„Naslouchám tichu“

„Všechny zvuky vychází z ticha,
a také se v něm ztrácí...
Když budu tichem uslyším,
jak vše živé dýchá
a jak se ty známé zvuky vrací.“

Tam kde nejhlubší je pohádkový les a ten nejměkčí mech, je malá chaloupka lesních skřítků. Skřítkci jsou tak malinkatí, že nejdou okem skoro vidět. Hlásek mají tenký jako nitka, a tak je uslyší jen ten, kdo se ztíší. Pojďme dětem ukázat krásu ticha, domlouvat se třeba beze slov nebo si zkusit polehoučku zazpívat ukolébavku.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím vyprávění nebo dramatizace pohádek podporovat komunikační dovednosti dětí a rozvíjet smyslové vnímání. Podporovat duševní i fyzickou pohodu dětí a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů (T)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě (T)
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (T)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (T)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) (P)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (P)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie (P)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) (P)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (D)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (D)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (D)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (S)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (S)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (S)

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (SV)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (SV)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (SV)
- vytvoření povědomí o vlastní souáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (SV)

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem (T)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) (T)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem (T)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých (T)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) (T)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (P)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) (P)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) (P)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku (P)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon (P)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) (P)
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit (P)
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) (P)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad (D)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené (D)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (D)
- spolupracovat s ostatními (D)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) (D)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (D)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) (S)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé (S)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti (S)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých (S)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí (S)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) (S)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) (S)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) (SV)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole (SV)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí (SV)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně (SV)

„Jsem trpělivý“

*„Trpělivě vyčkávám,
vše, o čem sním dostávám.
K trpělivosti často trnitá cesta vede,
bez zkoušení a pokusů tě nikam nedovede.“*

Tak jako musela být slepička v pohádce trpělivá při výměně věcí, než donesla kohoutkovi vodu, tak i děti zkouší v průběhu nabízených her a činností, co zvládnou, a co musí překonat, než se dostanou k cíli. Někdy je cesta trnitá, jindy rovná nebo klikatá. Chce to pořádnou dávku trpělivosti, než k cíli dojdou.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím zkoušení, pokusů a omylů vést děti k zvládnání úkolů. Vytvářet u dětí povědomí, že cesta nemusí být mnohdy jednoduchá, ale že je důležité pokusit se dojít k cíli.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí (T)
- rozvoj a užívání všech smyslů (T)
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti (T)
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (T)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (P)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) (P)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie (P)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) (P)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení (P)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) (P)
- vytváření základů pro práci s informacemi (P)
- rozvoj schopnosti sebeovládání (P)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (D)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (D)
- rozvoj kooperativních dovedností (D)
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (S)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (S)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (SV)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (SV)
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (SV)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (SV)

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla (T)
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) (T)

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu (T)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) (T)
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) (T)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem (T)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči (P)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách (P)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) (P)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat (P)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) (P)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) (P)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech (P)
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma (P)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (P)
- sledovat očima zleva doprava (P)
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova (P)
- poznat napsané své jméno (P)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost (P)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) (P)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí (P)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) (P)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase (P)
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení (P)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (D)

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené (D)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla (D)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) (S)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat (S)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody (S)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) (S)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí (S)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. (S)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) (S)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) (S)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) (SV)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) (SV)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi (SV)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte (SV)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole (SV)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně (SV)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) (SV)

„Pomáhám“

„Právě teď ti pomáhám,
protože tě ráda mám.

*Pomáhám lidem a všemu živému na světě
a jsem tak šťastný na této planetě.“*

Každá pohádková postava aspoň jednou potřebovala pomoc. Pomáhalo se nejen lidským bytostem, ale i zvířátkům. V pohádce „O veliké řepě“ pomáhali všichni kolem, a i ta nejmenší myška byla užitečná. Bez pomoci se prostě v životě neobejdeme. Ukažme tedy dětem, jak pomáhat, být užitečný a snáz obstát ve velkém světě.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím pohádkových příběhů vytvořit u dětí elementární povědomí o okolním světě, o jeho dění a o vlivu člověka na životní prostředí. Učit děti prosociálnímu chování, empatii, ohleduplnosti a vést děti k tomu, že pomáhat druhým se vyplácí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (T)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě (T)
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (T)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (T)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) (P)
- rozvoj schopnosti sebeovládání (P)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání (P)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci (P)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) (DT)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (DT)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (DT)
- rozvoj kooperativních dovedností (DT)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (DT)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (S)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (S)
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (S)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (S)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (SV)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (SV)
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (SV)

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (SV)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (SV)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (SV)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (SV)

Očekávané výstupy:

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) (T)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) (T)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem (T)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých (T)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy (T)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) (T)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami (T)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (P)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) (P)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase (P)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je (P)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování (P)
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. (P)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti (P)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem (P)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním (P)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad (S)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (S)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je (S)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené (S)

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (S)
- spolupracovat s ostatními (S)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla (S)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. (S)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) (S)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. (S)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) (S)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) (SV)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat (SV)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé (SV)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých (SV)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) (SV)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) (SV)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí (SV)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově (SV)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) (SV)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. (SV)

„Říkám pravdu“

*„Lásku do svých slůvek vkládám,
Pravdu druhým rád předávám.
Lhát se nemá, to už víme
s odvahou pravdu všem povíme.“*

Lhát se nemá, pohádkový svět by nám o tom mohl vyprávět. Třeba takový vlk nenašel v žádné pohádce polepšení. Naopak Pinoccio, našel cestu ven a svůj dlouhý nos vyměnil za pravdomluvnost. Lež má krátké nohy a pravda vždycky stejně vyjde najevo.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím pohádek uvést děti do společnosti ostatních lidí. Seznamovat děti s pravidly soužití, s pravidly chování, společenskými normami a hodnotami. Pomoci jim získat schopnost záměrně řídit své chování a ovlivňovat danou situaci.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (T)
- získání relativní citové samostatnosti (P)
- rozvoj schopnosti sebeovládání (P)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat (P)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci (P)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (P)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (DT)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (DT)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) (DT)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (DT)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (DT)
- rozvoj kooperativních dovedností (DT)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (DT)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (S)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (S)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (S)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (S)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (S)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (S)

Očekávané výstupy:

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) (T)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) (T)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých (T)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) (T)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (P)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) (P)

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí (P)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ (P)
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným (P)
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory (P)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je (P)
- rozhodovat o svých činnostech (P)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování (P)
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. (P)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) (P)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (P)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného (P)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti (P)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí (P)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) (P)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem (P)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho (D)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad (D)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (D)
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná (D)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je (D)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené (D)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (D)
- spolupracovat s ostatními (D)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla (D)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. (D)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) (D)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. (D)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) (D)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) (S)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat (S)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé (S)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti (S)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých (S)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody (S)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) (S)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí (S)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově (S)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) (S)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) (SV)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi (SV)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole (SV)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí (SV)

„Usmívám se“

*„Na všechny se usmívám,
radost lidem rozdávám.
Rozdávám lásku a ohleduplnost,
Přeji si, ať je jí všude dost.“*

Usmívat se, být milý, ohleduplný a vycházet dobře s druhými lidmi se v životě vyplácí. V pohádkách slušnost a dobré chování často otevírá dveře k nadpřirozeným věcem. Ty sice získat nemůžeme, ale máme jedinečnou příležitost pomoci dětem prožívat šťastné chvíle, společně si hrát, učit se a smát.

Pedagogický záměr:

Prostřednictvím pohádkových příběhů navodit pohodovou atmosféru ve třídě a vést děti k chápání vtipu a humoru. Rozvíjet receptivní i produktivní jazykové dovednosti dětí, poznávat sama sebe a rozvíjet mravní i estetické vnímání, citění a prožívání.

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla (T)
- rozvoj a užívání všech smyslů (T)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (T)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) (P)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (P)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) (P)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) (P)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) (P)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení (P)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) (P)
- vytváření základů pro práci s informacemi (P)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) (P)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat (P)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (P)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání (P)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci (P)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) (D)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (D)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (D)
- rozvoj kooperativních dovedností (D)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (S)
- rozvoj společenského i estetického vkusu (S)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (SV)
- poznávání jiných kultur (SV)
-

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem (T)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem) (T)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči (P)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (P)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách (P)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) (P)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat (P)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) (P)

- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat (P)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) (P)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) (P)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku (P)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) (P)
- chápat slovní vtip a humor (P)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech (P)
- utvořit jednoduchý rým (P)
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma (P)
- sledovat očima zleva doprava (P)
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova (P)
- poznat napsané své jméno (P)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon (P)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim (P)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného (P)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním (P)
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) (P)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho (D)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad (D)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství (D)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (D)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) (S)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) (S)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) (S)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte (SV)

7. *Evaluační systém*

Důležitou etapou vzdělávacího procesu je vedle plánování předškolního vzdělávání i sledování a vyhodnocování jeho průběhu i výsledků.

Vnitřní evaluační a hodnotící procesy umožňují zlepšovat – optimalizovat kvalitu pedagogických činností i podmínek, za kterých předškolní vzdělávání v naší mateřské škole probíhá.

Vnitřní evaluace a hodnocení je realizováno na několika úrovních a to:

- ❖ **na úrovni školy** – zpracovává ji ředitelka ve spolupráci s evaluačním týmem, který tvoří vedoucí pracovníci jednotlivých úseků mateřské školy a pověřené členky pedagogické rady.
Jejím předmětem je hodnocení souladu ŠVP PV s RVP PV, vytvořených podmínek, za kterých vzdělávání probíhá, i průběh a výsledky, jichž škola ve vzdělávání dosahuje
- ❖ **na úrovni tříd** – vypracovávají ji učitelky ve vedení dané třídy a jejím cílem je vyhodnocování třídního programu vzhledem k požadavkům ŠVP PV a potřebám dětí v této skupině.
Tato vnitřní evaluace rozvoje třídy probíhá dvakrát ročně, a to zpracováním evaluační zprávy o naplňování očekávaných cílů.
S datem k 31. lednu daného školního roku zachycuje zpráva průběžný stav očekávaných výstupů u dětí jednotlivých ročníků školy, s datem k 30. červnu pak průběžný stav očekávaných výstupů dětí prvního a druhého ročníku a získané kompetence u dětí třetího ročníku mateřské školy.
- ❖ **Na úrovni dítěte** – zpracovává ji pedagog, který individuálně s dítětem pracuje, pozoruje jej. Zjištěnou skutečnost vyhodnocuje a zachycuje v záznamu o pozorování. U dítěte s SVP v plánu pedagogické podpory nebo individuálním plánu dítěte. A dále pak v individuální podpoře u dítěte s odkladem školní docházky.
Toto vyhodnocování probíhá v průběhu celého školního roku. Tiskopisy záznamů o pozorování dítěte jsou součástí jeho portfolia.

Ke komplexnímu vyhodnocování práce školy patří i hodnocení práce pedagogů ředitelkou školy, zástupci ředitelky školy, pověřenými pedagogy např. uvádějícími učitelkami.

Zájem učitelky o každé dítě s porozuměním jeho vývojových, věkových a individuálních zvláštností, její citlivé působení na dítě v jeho identitě a podporování obecných i jedinečných vloh dítěte s využitím jeho přirozených zájmů,

je základním požadavkem na kvalitní práci učitelky
Mateřské školy Pohádka, Frýdek-Místek, Třanovského 404.